

EUROOPA KOHTU OTSUS

16. märts 1978*

Ravi

Kohtuasjas 117/77,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Centrale Raad van Beroep'i esitatud taotlus, millega soovitakse saada selles kohtus pooleliolevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Het Bestuur van het Algemeen Ziekenfonds Drenthe-Platteland, asukoht Zwolle,

ja

G. Pierik, elukoht Wapenveld,

eelotsust mõningate nõukogu määruses nr 1408/71 (sotsiaalkindlustuskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes) sätestatud õigusnormide tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed M. Sørensen ja G. Bosco, kohtunikud A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keefe ja A. Touffait,

kohtujurist: H. Mayras,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

1. Centrale Raad van Beroep esitas oma esimehe 28. septembri 1977. aasta kirjaga, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 30. septembril 1977, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused mõningate nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruses nr 1408/71 (sotsiaalkindlustuskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

ja nende pereliikmete suhtes) (EÜT 1971, L 149) sätestatud õigusnormide tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused tõstavad vaidluse raames, mis käsitleb Madalmaade pädeva sotsiaalkindlustusametuse keeldumist hüvitada ühele Madalmaades elavale töötajale, kes saab Madalmaade seadusandluse alusel invaliidsushüvitist, Saksamaa Liitvabariigis läbitud vesiravila kuuri eest kantud kulusid.

3. Eelpool nimetatud sotsiaalkindlustusametuse tugines oma keeldumise põhjendamisel Wet op Arbeidsongeschiktheidsverzekering'le (pikaajalise töövõimetuskindlustuse seadus), mille järgi on invaliidsushüvitise saajal õigus töövõime säilitamiseks, taastamiseks ja parandamiseks mõeldud meetmetele ainult siis, kui need meetmed ei kuulu mitterahaliste hüvitiste hulka, mida reguleerivad mõned Madalmaade sotsiaalkindlustust käsitlevas seadusandluses sätestatud õigusnormid.

4. Komisjon väljendas oma märkustes kahtlusi seoses esitatud küsimuste asjakohasuse ja kasulikkusega antud juhul, sest tema arvates ei ole määruse nr 1408/71 artiklis 22 osutatud olukorda, mille puhul siseriikliku kohtu poole pöörduiti.

5. Ta teeb Euroopa Kohtule ettepaneku esitada oma otsuse põhjendustes sellesisuline täpsustus.

6. EMÜ asutamislepingu artikkel 177, mis põhineb siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu pädevuse selgel eristamisel, ei võimalda viimasel seada kahtluse alla talle esitatud küsimuste asjakohasust.

7. Nõnda ei kuulu küsimus, kas ühenduse õiguse sätted või mõisted, mida palutakse tõlgendada, on tõesti käesoleval juhul kohaldatavad, mitte Euroopa Kohtu, vaid siseriikliku kohtu pädevusse.

8. Esimese küsimusega tahab siseriiklik kohus teada, kas sõnastusega "kes vastab pädeva riigi õigusaktide tingimustele õiguse kohta saada hüvitist" on määruse nr 1408/71 artikli 22 lõike 1 esimeses lauses määratud kindlaks isikud, kes võivad põhimõtteliselt hüvitist saada, või on selle eesmärk piirata selle ulatust hüvitistega, mis on toodud pädeva riigi seadusandlusega ette nähtud siseriiklike mitterahaliste hüvitiste hulgas.

9. Lisaks palub siseriiklik kohus Euroopa Kohtul selgitada eespool nimetatud õigusnormis sisalduva mõiste "kõnealune ravi" ulatust, et saada teada eelkõige seda, kas kõnealune termin viitab eriravile, mida osutatakse ainult viibimiskohariigi territooriumil või mida vähemalt ei osutata elukohariigi territooriumil, või tähistab see üldisemalt haiguse või tervisehäire asjakohast ravi.

10. Teiseks küsitakse Euroopa Kohtult, kas "mitterahalised hüvitised, mida pädeva asutuse nimel annab viibimis- või elukohajärgne asutus" on need, mida "peab andma elukohariik", või need, mida võib anda pädev asutus.

11. Kohtult tahetakse seejärel eelotsust küsimuses, kas kohustus anda eespool nimetatud artikli lõike 2 teises lõigus osutatud luba laieneb ka juhtumitele, mil kõnealust ravi ei ole kõikide loetletud riigi mitterahaliste hüvitiste hulgas.

12. Kuivõrd need kaks küsimust on omavahel seotud, tuleb neid arutada koos.

13. Artikli 22 lõike 1 esimeses lõigus olev viide artiklile 18, mis käsitleb kindlustusperioodide liitmist hüvitise saamise õiguse omandamiseks, näitab, et selle lause eesmärk on määrata kindlaks üksnes isikute ring, kelle suhtes kohaldatakse artiklit 22, kehtestades üldise kohaldamistingimuse, millele järgnevad punktid a, b ja c lisavad eritingimusi.

14. EMÜ asutamislepingu üldeesmärke silmas pidades kujutab määruse artikkel 22 endast ühte meetet, mis peab võimaldama saada ühenduse mõne muu liikmesriigi kodanikust töötajal mitterahalisi hüvitisi, mida antakse mõnes muus liikmesriigis, sõltumata sellest, millise riikliku asutusega ta on liitunud või kus on tema elukoht.

15. Artikli 22 lõike 1 punktis c kasutatud terminist “vajalik ravi” on selge, et mitterahalised hüvitised, mille saamiseks on töötajal lubatud minna teise liikmesriigi territooriumile, laienevad vastavalt sellele õigusnormile igasugusele ravile, mis võib tagada asjaomase isiku haiguse või tervisehäire tõhusa ravi.

16. Selles olukorras ei ole vaja teha kindlaks, kas mitterahalist hüvitist, mida töötaja vajab, võib anda elukohaliikmesriigi territooriumil, sest eespool nimetatud lõike 1 punktis c osutatud loa andmise seisukohast on määrava tähtsusega ainuüksi asjaolu, et see hüvitis vastab ravile, mis on asjaomase isiku tervisliku seisundi puhul kõige vajalikum .

17. Kuigi töötaja võimalus saada mõnes muus liikmesriigis antavaid mitterahalisi hüvitisi sõltub nimetatud lõike kohaselt loa saamisest, on pädeva asutuse õigus loast keelduda siiski piiratud määrides kehtestatud nõudega tagada töötajale võimalus saada ravi, mis on tema tervisliku seisukorra puhul vajalik ja mida osutatakse mõnes muus liikmesriigis, sõltumata tema elukohast ning liikmesriigist, mille sotsiaalkindlustusasutusega ta on liitunud.

18. Sätestades lõike 2 teises lõigus, et loa “andmisest ei või keelduda juhul, kui asjaomasel isikul puudub võimalus saada kõnealust ravi selle liikmesriigi territooriumil, kus ta elab”, on määruse artikli 22 kohaselt keelatud keelduda loa andmisest ka juhul, kui elukohaliikmesriigis osutatav ravi on vähem tõhus kui see, mida asjaomane isik saaks mõnes muus liikmesriigis.

19. Neil põhjustel tuleb esitatud küsimustele vastata, et sõnastusega “kes vastab pädeva riigi õigusaktide tingimustele õiguse kohta saada hüvitist” artikli 22 lõike 1 alguses on määratud kindlaks isikud, kes põhimõtteliselt võivad saada hüvitisi kohaldatava siseriikliku seadusandluse alusel.

20. Artikli 22 lõike 2 teises lõigus kasutatud termin “kõnealune ravi” osutab asjaomase isiku haiguse või tervisehäire igasugusele vajalikule ravile.

21. Sõnastus “mitterahalised hüvitised, mida pädeva asutuse nimel annab viibimis- või elukohajärgne asutus” ei viita mitte ainult mitterahalistele hüvitistele, mida antakse elukohaliikmesriigis, vaid ka nendele hüvitistele, mida pädeval asutusel on võimalik anda.

22. Artikli 22 lõike 2 teises lõigus ette nähtud kohustus anda sama artikli lõike 1 punktis c nõutud luba laieneb nii juhtumile, mil mõnes teises liikmesriigis osutatav ravi on tõhusam kui see, mida asjaomane isik saaks liikmesriigis, kus ta elab, kui ka juhtumile, mil kõnealust ravi ei saa osutada selle viimase liikmesriigi territooriumil.

23. Lisaks küsitakse Euroopa Kohtult, kas sõnu “pädeva asutuse nimel” artikli 22 lõike 1 punkti c alapunktis ii tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui pädev asutus andis punkti c alguses osutatud loa, tuleb viibimiskohajärgse asutuse antud hüvitis asjaomasele isikule tingimusteta tagasi maksta.

24. Määruse nr 1408/71 artikkel 36, mis kuulub III jaotise 1. peatükki, kuhu kuulub ka artikkel 22, näeb ette, et ühe liikmesriigi pädeva asutuse poolt teise liikmesriigi pädeva asutuse nimel antavad mitterahalised hüvitised “makstakse” “täies ulatuses tagasi”, ilma et see piiraks endisi piirialatöötajaid käsitlevate õigusnormide kohaldamist.

25. Lisaks täpsustab nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määrus 574/72 (millega määratakse kindlaks määruse nr 1408/71 rakendamise kord) (EÜT 1972, L 74) oma artikli 93 lõikes 1, et määruse artikli 22 järgi antud hüvitiste summa “maksab pädev asutus seda hüvitist andnud asutusele tagasi vastavalt viimasena nimetatud asutuse raamatupidamisaruannetele”.

26. Järelikult tuleb vastata, et viibimis- või elukohajärgse asutuse pädeva asutuse nimel antud mitterahaliste hüvitiste kulud makstakse täielikult tagasi.

27. Viimasena tahab siseriiklik kohus teada, milline on viibimis- või elukohajärgne asutus, kes annab artikli 22 lõike 1 punkti c alapunkti i järgi mitterahalisi hüvitisi pädeva asutuse nimel.

28. Rakendusmääruse nr 574/72, mida on muudetud nõukogu 26. märtsi 1973. aasta määrusega nr 878/73 (EÜT 1973, L 86), lisa 3 on loetletud iga liikmesriigi elu- ja viibimiskohajärgsed asutused määruse nr 1408/71, kaasa arvatud artikli 22 kohaldamise eesmärgil.

29. Seetõttu tuleb vastata, et määruse nr 1408/71 artikli 22 lõike 1 punkti c alapunktis i kasutatud termin “viibimis- või elukohajärgne asutus” tähistab asutust, kellel on õigus anda mitterahalisi hüvitisi elu- või viibimiskohariigis ning kes on loetletud nõukogu määrusega nr 878/73 muudetud nõukogu määruse nr 572/72 lisa 3.

Kohtukulud

30. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Madalmaade valitsuse, Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata.

31. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus liikmesriigi kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates Centrale Raad van Beroepi esimehe 28. septembri 1977. aasta kirjaga esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1) Artikli 22 lõike 1 alguses sisalduva sõnastusega “kes vastab pädeva riigi õigusaktide tingimustele õiguse kohta saada hüvitist” on määratud kindlaks isikud, kes põhimõtteliselt võivad saada hüvitisi kohaldatava siseriikliku seadusandluse alusel.

2) Artikli 22 lõike 2 teises lõigus kasutatud termin “kõnealune ravi” osutab asjaomase isiku haiguse või tervisehäire igasugusele vajalikule ravile.

3) Sõnastus “mitterahalised hüvitised, mida pädeva asutuse nimel annab viibimis- või elukohajärgne asutus” ei viita mitte ainult mitterahalistele hüvitistele, mida antakse elukohaliikmesriigis, vaid ka nendele hüvitistele, mida pädeval asutusel on võimalik anda.

4) Artikli 22 lõike 2 teises lõigus ette nähtud kohustus anda sama artikli lõike 1 punktis c nõutud luba laieneb nii juhtumile, mil mõnes teises liikmesriigis osutatav ravi on tõhusam kui see, mida asjaomane isik saaks liikmesriigis, kus ta elab, kui ka juhtumile, mil kõnealust ravi ei saa osutada selle viimase liikmesriigi territooriumil.

5) Viibimis- või elukohajärgse asutuse pädeva asutuse nimel antud mitterahaliste hüvitiste kulud makstakse täielikult tagasi.

6) Määruse nr 1408/71 artikli 22 lõike 1 punkti c alapunktis i kasutatud termin “viibimis- või elukohajärgne asutus” tähistab asutust, kellel on õigus anda mitterahalisi hüvitisi elu- või viibimiskohariigis ja kes on loetletud nõukogu määrusega nr 878/73 muudetud nõukogu määruse nr 572/72 lisa 3.

Kutscher

Sørensen

Bosco

Donner

Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. aprillil 1978. aastal Luxembourgis.

Kohtujurist

President

A. Van Houtte

H. Kutscher